

Spis treści

WSTĘP	9
I FILOZOFIA EGZYSTENCJALNO-PERSONALISTYCZNA INSPIRACJE PEDAGOGICZNE	17
1.1. Podstawowe założenia filozofii egzystencjalnej	19
1.1.1. Filozofia egzystencjalna w nurcie agnostyczno-ateistycznym	29
1.1.2. Filozofia egzystencjalna w nurcie teistycznym	35
1.2. Związki egzystencjalizmu z personalizmem	41
1.3. Pedagogika egzystencjalno-personalistyczna	50
II KONFLIKT EGZYSTENCJALNY I JEGO PEDAGOGICZNE ZNACZENIE	73
2.1. Wykładnia konfliktu egzystencjalnego	75
2.2. Źródła konfliktów egzystencjalnych	89
2.2.1. Wolność człowieka. Postawienie problemu	90
2.2.1.1. Złożoność fenomenu wolności	102
2.2.1.2. Pomiędzy wolnością a koniecznością	110
2.2.1.2.1. Konieczność psychofizyczna	111
2.2.1.2.2. Konieczność zewnętrzna	116
2.2.1.2.3. Konieczność i wolność w narracji	121
2.2.1.3. Horyzonty wychowania do wolności	124
2.2.2. Skończoność bytu ludzkiego	132
2.2.2.1. Między skończonością a nieskończonością	136
2.2.2.2. Sens życia w horyzoncie skończoności	146
2.2.2.3. Odniesienia pedagogiczne do sensu życia	154
2.2.3. Los człowieka. Pomiędzy cierpieniem a szczęściem	160
2.2.3.1. Postawa wobec losu. Konkluzje pedagogiczne	163
2.2.3.2. Człowiek w sytuacji granicznej	173

2.2.4. Samotność. Pomiedzy samotnością a wspólnotą	182
2.2.4.1. Człowiek w relacjach międzyosobowych	188
2.2.4.2. Wychowanie do rozmowy	193
2.2.4.3. Wymiar jednostkowy versus społeczny egzystencji ludzkiej	200
2.3. Konflikt egzystencjalny w cyklu życia a tożsamość człowieka	206
III KONTEKSTY PEDAGOGICZNE SYMBOLIKI EGZYSTENCJI I DYLEMATÓW EGZYSTENCJALNYCH	215
3.1. Symbolika zamieszkiwania	217
3.2. Motyw domu	226
3.3. Motyw wędrowki	231
3.4. Przebudzenie i ponowne narodzenie	239
Podsumowanie części teoretycznej rozprawy	252
IV KONFLIKTY EGZYSTENCJALNE W NARRACJACH MŁODYCH DOROSŁYCH METODOLOGIA BADAŃ	255
4.1. Problematyka badawcza	257
4.2. Badania biograficzne	258
4.3. Analiza dokumentów biograficznych i wywiad narracyjny.	262
4.3.1. Sposoby analizy i interpretacji dokumentów biograficznych . . .	265
4.3.2. Sposoby analizy i interpretacji wywiadów narracyjnych	269
4.4. Organizacja badań, dobór próby i charakterystyka osób badanych. . .	272
V ZNACZENIA PRZYPISANE KONFLIKTOM EGZYSTENCJALNYM	275
5.1. Sposób prezentowania wyników badań	277
5.2. Konflikt jako wyzwanie	278
5.2.1. Świat ziemią obiecaną	278
5.2.2. Próba życia	281
5.2.3. Jasne światło w mroku.	283
5.2.4. Między lękiem a nadzieją	287
5.3. Konflikt jako źródło frustracji.	290
5.3.1. Utracone możliwości	290
5.3.2. niespełnione marzenia	294

5.4. Konflikt jako źródło rozpacz.	296
5.4.1. Błędne koło fatalizmu	297
5.4.2. Świat ziemią wygnania	300
5.4.3. Pograżanie się w rozpacz.	304
5.4.4. Ciężar wolności	308
5.5. Konflikt jako źródło osamotnienia	312
5.5.1. Ucieczka w samotność.	312
5.5.2. Lęk przed światem społecznym	315
5.5.3. W świecie społecznej użyteczności	319
5.6. Podsumowanie pierwszej części badań	323

VI POSTAWY WOBEC KONFLIKTÓW

EGZYSTENCJALNYCH 329

6.1. Sposób prezentowania wyników badań.	331
6.2. Postawa ucieczki od konfliktu. Metafora opadającej linii	332
6.2.1. Ucieczka w cierpiętnictwo. Metafora bezdomności	332
6.2.2. Ucieczka w zapomnienie. Mrok niepamięci.	342
6.3. Postawy buntu i rezygnacji versus zaangażowanie	348
6.3.1. Postawa buntu jako skutek odmowy uznania. Metafora tułaczki	348
6.3.2. Od buntu i rezygnacji do zaangażowania	356
6.4. Postawa męstwa bycia. Metafora wznoszącej się linii życia	362
6.4.1. Otwartość planu biograficznego. Metafora wędrówki.	362
6.4.2. Walka o własne <i>ja</i> wobec instytucjonalnych wzorców oczekiwań	374
6.4.3. Poszukiwanie własnej prawdy jako wiodący plan biograficzny. Metafora światła	385
6.4.4. Poszukiwanie własnej prawdy jako efekt trajektorii cierpienia. O dodatniej wartości cierpienia	394
6.4.5. Uznanie w miłości jako trwałe doświadczenie eliminujące potencjał trajektorii cierpienia	400
6.4.6. Zaangażowanie jako sposób wznoszenia się ponad sprzeczności. Metafora wspólnej drogi	407
6.5. Podsumowanie badań	415

Zakończenie	429
-------------	-----

Bibliografia	433
--------------	-----